

ČÍSELNÉ OBORY

N - prirodzené čísla, $N = \{1, 2, 3, \dots\}$

Z - celé čísla, $Z = \{\dots, -2, -1, 0, 1, 2, \dots\}$

Q - racionálne čísla, $\frac{p}{q} = Q, p \in Z, q \in N$

I - iracionálne čísla, $\sqrt{2}, \pi$

R - reálne čísla

$N \subset Z \subset Q \subset R$

$Q \cup I = R$

$Q \cap I = \emptyset$

Obor prirodzených čísel.

Základné operácie: + sčítanie, $\times$ násobenie

Pre každé 3 prirodzené čísla platí:

1. Uzavretosť: $a + b \in N, a \cdot b \in N$

2. Neutrálnosť: $a \cdot 1 = 1 \cdot a = a$

3. Komutatívnosť: $a + b = b + a, a \cdot b = b \cdot a$

4. Asociatívnosť: $(a + b) + c = a + (b + c)$

5. Distributívnosť: $(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$

$a - b = x; x \in N, a = b + x$ (Rozdiel $a - b$ je také $x \in N$, pre ktoré platí $a = b + x$)

$a : b = x; x \in N, a = b \cdot x$ (Podiel $a : b$ je také $x \in N$, pre ktoré platí $a = b \cdot x$)

a^b - súčin b rovnakých činiteľov a

Obor celých čísel.

1. Uzavretosť: $a + b \in Z, a - b \in Z, a \cdot b \in Z$

2. Neutrálnosť: $a + 0 = 0 + a = a, a \cdot 1 = 1 \cdot a = a$

3. Komutatívnosť: $a + b = b + a, a \cdot b = b \cdot a$

4. Asociatívnosť: $(a + b) + c = a + (b + c), (a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$

5. Distributívnosť: $(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$

Počítanie s opačnými číslami.

$-a$ je opačné číslo k číslu a

$0 - a = -a$

$-(a + b) = -a - b$

$(-a) \cdot b = -(a \cdot b)$

$-(-a) = a$

$(-a) \cdot (-b) = a \cdot b$

$a \cdot (-b) = -(a \cdot b)$

$(-1) \cdot a = -a$

$a - (-b) = a + b$

$a + (-b) = a - b$

Deliteľnosť v množine celých čísel.

$a \in Z$, číslo a je deliteľné číslom b , keď existuje celé číslo $k; a = b \cdot k$

Dve celé čísla sú nesúdeliteľné, keď ich spoločné delitele sú len 1 a -1

Obor racionálnych čísel.

$\frac{p}{q}; p \in Z, q \in N$

Každé racionálne číslo sa zobrazí na číselnej osi ako bod. Každý bod, ktorý je obrazom aspoň jedného racionálneho čísla, je obrazom nekonečne veľa racionálnych čísel.

1. Uzavretosť: $a + b \in Q, a - b \in Q, a \cdot b \in Q, a : b \in Q \Leftrightarrow b \neq 0$

2. Neutrálnosť: $a + 0 = 0 + a = a, a \cdot 1 = 1 \cdot a = a$

3. Komutatívnosť: $a + b = b + a, a \cdot b = b \cdot a$

4. Asociatívnosť: $(a + b) + c = a + (b + c), (a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$

5. Distributívnosť: $a \cdot (b + c) = a \cdot b + a \cdot c$

$a = 3,5\bar{7}$

$a = 3,5777\dots$

$10a = 35,777\dots$

$100a = 357,777\dots$

$100a - 10a = 90a = 322$

$a = \frac{322}{90} = \frac{161}{45} = 3,5\bar{7}$

Reálne čísla.

Všetky čísla, ktoré sú veľkosťami úsečiek pri zvolenej jednotke dĺžky, čísla k nim opačné a nula.

Každý bod na číselnej osi je obrazom práve jedného reálneho čísla a každé reálne číslo je na číselnej osi zobrazené práve jedným bodom.

1. Uzavretosť: $a + b \in R$, $a - b \in R$, $a \cdot b \in R$, $a : b \in R \Leftrightarrow b \neq 0$
2. Neutrálnosť: $a + 0 = 0 + a = a$, $a \cdot 1 = 1 \cdot a = a$
3. Komutatívnosť: $a + b = b + a$, $a \cdot b = b \cdot a$
4. Asociatívnosť: $(a + b) + c = a + (b + c)$, $(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$
5. Distributívnosť: $a \cdot (b + c) = a \cdot b + a \cdot c$